

ВІСНИК

СКОВОРОДИНІВСЬКОЇ АКАДЕМІЇ МОЛОДИХ УЧЕНИХ

*"Ми сотворим світ лучишій,
Бозихдем день веселейший"*
Г. С. Сковорода

Харків 2021

РОЗДІЛ 6. МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

Кожуріна К. В.

ТРАДИЦІЙНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ РОЗПИС В СУЧАСНІЙ КУЛЬТУРІ 446

Мелешко Ю. О.

СТВОРЕННЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ РОЗВИТКУ
ХУДОЖНІХ НАВИЧОК ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ 449

Ростовцева Н. С.

ВПЛИВ КОМП'ЮТЕРНОЇ ГРАФІКИ НА ФОРМУВАННЯ
ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ 452

Сазіна Ю. В.

ВИТИНАНКА ЯК НЕВІДЄМНА ЧАСТИНА СУЧАСНОГО
ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА 456

Совик І. В.

ПРИНЦИПИ МУЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ У РОБОТІ З ДОШКІЛЬНИКАМИ В
УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ 460

Фаустова Д. А.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ
КОНЦЕПЦІЇ КАРЛА ОРФА У ТВОРЧОМУ РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНИКІВ
..... 464

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ 468

МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

Кожуріна К. В.

*магістрант спеціальності «Середня освіта. Образотворче мистецтво»
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди*

ТРАДИЦІЙНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ РОЗПИС В СУЧАСНІЙ КУЛЬТУРІ

Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент Н.В. Чен

Український традиційний розпис – це малюнок, яким оздоблювали стіни будівель, меблі, посуд та елементи побуту. Він є одним з найцікавіших та найгарніших виді народного мистецтва в Україні.

У працях В. Іллі, З. Косицької, О. Найдена, В. Прядки, О. Теліженко В. Щербаківського та ін. акцентовано увагу на особливій цінності народного мистецтва в житті українського народу.

Розпис дуже яскраво увійшов в історію культури українського народу. Почався розвиток українського розпису ще з давніх часів, з настінного малювання. Протягом багатьох років народні майстри виробляли прийоми та техніку оздоблення будівель та елементів побуту. Від цього в кожному регіоні утворився власний характер українських мотивів та символів. Узори та орнаменти, яким прикрашали інтер'єр та екстер'єр будівель запозичували в українській природі та додавали фантазію народних майстрів. У настінних розписах народ передавав своє бачення, настрої та власне сприйняття світу. Оздоблені будинки мали вигляд казкових картин. Працелюбні жінки втілювали заповітні мрії у своїх розписах. Вони давали елементам певного значення, наповнювали їх змістом.

Народний розпис живе та розвивається на основі традицій. Він має глибокі зв'язки з історичним минулим, які передаються з покоління в покоління, збагачується новими елементами та образами.

Провідна роль у розписах, належить рослинним мотивам. Основними мотивами хатніх розписів були вазон, букет, бігунець, кривулька.

Одним з найулюбленіших і найпоширеніших орнаментів є зображення вазону як символу світобудови, «дерева життя», як його розуміли в давнину наші предки. Хати, розмальовані фантастичними орнаментами з квітів, вважались захищеними, ставали оберегами для власників.

Розпис з давніх часів служив не тільки прикрасою. Він відображав статус та матеріальний достаток людини. Хатні розписи в кінці XIX – початку XX століття були загальнокультурним українським явищем, оскільки осередки даної творчості відомі на Поділлі, Півдні, Сході, у Західних регіонах. На початку XX століття вчені, художники, які розуміли коротке у часі існування стінописів, копіювали їх, вивчали, описували це явище в статтях, чим сприяли збереженню традиції народної творчості (Чуднівець, 2019).

Вже на початку XX ст. в різних регіонах України де розвивався настінний розпис, з'являються талановиті малювальниці, які розписували хати на замовлення. Через великий попит на настінні узори з'явилися розписи на окремих аркушах паперу, які називали «мальовки». Вони поступово перетворилися на станковий декоративний розпис, що став мати самостійне художнє значення.

Сьогодні традиційний український розпис є важливою складовою в системі мистецької освіти та культури нашої країни. З кожним днем зростає зацікавленість ним.

Пошукам шляхів застосування народного мистецтва в сучасному культурному просторі присвячена діяльність О.Вакуленко, Т.Вакуленко, Л. Гарбузенко, О.Миронович, О.Скрипки А. Чуднівець та ін.

В наш час розпис розглядається як цінність, що має такі функції, як пізнавальну, естетичну та комунікаційну. Він збагачується новими аспектами естетики та філософії, яка має художньо-культурну цінність.

Завдяки роботі сучасних майстрів декоративно-прикладного мистецтва, розпис зазнає суттєвих змін. Орнаментальне багатство, що було запозичене з архітектури та побуту, перейшло в текстильну та поліграфічну промисловість, почало застосовуватись в оформленні споруд, а також виокремилось та стало самостійним видом мистецтва.

Український розпис набув великого визнання як в Україні, так і за кордоном. В ньому містяться не тільки образи природи, а й наша історія, культура, душа народу.

Нового значення в сучасній культурі набув розпис тканини. Багато дизайнерів використовують розпис не лише як оформлення, а як і втілення народних традицій. Тому вони виконують розписи вручну, без використання машинних технологій. Завдяки цьому наші нащадки не забудуть традиції та культуру нашого народу.

Таким чином, український розпис дуже різноманітний. Разом з новим століттям повертаються народні традиції. Розвиток народного розпису України є сьогодні значимим в плані культурного потенціалу. Про еволюцію традиційного розпису розповідають сучасні виставки народних майстрів, які не тільки продовжують традиції, а й вдосконалюють його новими ідеями, мотивами, тематикою та яскравою палітрою. Тому збереження народного українського розпису як основи етнокультури – головне завдання сучасних українців (Малиніна, 2017).

Список використаних джерел

1. Кириченко М.А. Український народний декоративний розпис: навчальний посібник. К, 2006. 228с.

2. Малиніна І.О, Малиніна А.О «Український розпис.(Основи петриківського розпису. Великодній сувенір. Українська народна писанка)»: навчально-методичний посібник Х, 2017. 80 с.

3. Чуднівєць А. С. Петриківський розпис як феномен української художньої культури / Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства за спеціальністю 26.00.01 – теорія та історія культури. Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України. Київ, 2019.

Мелешко Ю. О.

*магістрант спеціальності «Середня освіта. Образотворче мистецтво»
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди*

СТВОРЕННЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ РОЗВИТКУ ХУДОЖНІХ НАВИЧОК ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент Н.В. Чєн

Творчість – це та загальнолюдська якість, яка властива кожній дитині. Розвиток художньої обдарованості дитини реалізується в освітньому середовищі, починаючи з дитячого садка, включаючи школу та заклади вищої освіти, і призводить до творчого розвитку особистості, що є необхідним для будь-якого виду людської діяльності.

Одна з першочергових потреб особистості – це прагнення самореалізації, потреба реалізувати себе як частину соціуму. Вона є і внутрішнім поштовхом, причиною діяльності учня. В сучасній освіті актуальним і одним з головних